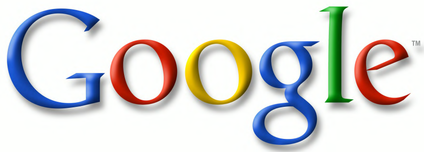

VE RI
TAS

Mikko Uotinen

Kevät virroilta

Kustannusyhtiö Osmo

KEVÄTVIRROILTA

RUNOJA

MIKKO UOTINEN

VÄTVIRROILTA

RUNOJA

HELSINGISSÄ
KUSTANNUSYHTIÖ OSMO

KOTKASSA 1907
ETELÄ-SUOMEN KIRJAPAINO O.-Y.

Kärsiville
elämän kyynelkankahilla.

Omistaa laulelmansa

Tekijä.

Sisältö:

SUMUSSA:

PÄIVÄN TYTTÖ:

HARJANTEILLA:

Sumussa.

KEVÄTVIRROILTA

RUNOJA

Sisältö:

SUMUSSA:

PÄIVÄN TYTTÖ:

HARJANTEILLA:

Sisältö:

SUMUSSA:

PÄIVÄN TYTTÖ:

Syksy.

I.

Syksyn kelta orhi
maita ravaa,
halla sydämmensä
auki avaa.

Keltalehdet lentää,
maille putoo,
sumun tyttö soihin
verkot kutoo.

Sinikukka nukkuu
hellään uneen,
kukkasparvet vaipuu
unhon lumeen.

Lammin laine herpoo,
rauhaan nukkuu,

keltamereen luonnon
vehryys hukkuu.

Lintuin riemu laulu
mailla lakkaa,
syksytuuli nurkkiin
kylmää hakkaa.

Syksy sulkee luonnon
kylmään syliin,
talven tytöt astuu
kelta kyliin.

Kyynel kantelolla
hiljaan soittaa,
rinnan kevään särkee,
syksyks' voittaa.

Soittaa kyynel laulun,
virren tumman,
syttää sydämelle
surun summan.

Ihmissydän syksyn
valtaan taipuu,

toivon valkokukka
kaatuu, vaipuu.

Syksy sydämmissä,
luonnon yli,
kaikkialla aukee
kelta syli.

Valitusta soipi
pohjan tuuli,
poskeen painuu kylmä
syksyn huuli.

Syksyn karkelossa,
kansa huhuu,
näinpä meille aika
ankarana puhuu:

„Elon syksy sulla,
pohjan kansa,
tuoni sulle soittaa
kanneltansa.

Kesä hukkui sulta,
syömmes jäätyi,

elon onni sulta
poies häätyi.

Pohjan syksy loppu-
maton tässä,
pohjan kesää ei oo
elämässä."

— Syksyn kelta orhi
maita ravaa,
halla sydämmensä
auki avaa.

Itke pohjan kansa
syksys eessä,
tuoni sointuu joka
säveleessä.

Itke kansa pohjan
aikas iltaa,
kapsain kulku kulkee
tuonen siltaa.

II.

Katso syksyn keltakatsehista kansaa,
kun se horjuin kulkee tuoni polkuansa

Vanhus tuossa.

Eli päivän irstan hekumassa,
konttaa rauhatonna iltatunteinansa.

Katse kalvas haastaa:

„Sytyin aina loimuun, paloon,
nautinto ja hekuma mis eli,
innostusta tuntenut en hyvään, jaloon,
„ihanteilta“ vaan ne soinnahteli.

Oma onni, hetken riemu,
huumauksen hellä syli,
sinne tieni kulki „kaiken“ yli.

Omaan iloon, mis' ei rinta
kyynelviljaa niitä,
sinne matka aina.
Käyköön kulku lokahista tietä,
taikka päivän rataa,
huoli siitä.

Petosko, vai suora tahto,
vastoin sydäntä ja mieltä
siit' ei huolta.
Syömmet sortukohot,
juoskoon kyynel,
portahiksi joukot kaatukoot.

Onneen kulku
onnen valkoisihin kyliin,
jokahinen itse itseänsä vieköön!

Siinä elon määrä oli,
siinä loimut,
jotka syömmen syksy-yössä paloi.

Mikä tulos?

Rampa ajan raunioilla,
jylhä hautamerkki lienen,
joka elon tumman kulun tienen."

Katso naista.

Kalpea kuin pohjan taivas syksyilloin
hallan tuhotöitä ennustain,
kalpea kuin syksyn kelta kukka
oottain talven viiman viime suutelua.

Missä pohjan nainen kirkas katse,
nainen jonka katse syvää siintää,
poskipäillä päivän rusokukat,
laulain aamulauluansa.

Aamulauluansa, jossa:
ylistys puhtauden, hyvän,
jalon, kauneuden
ylinnä kaikuu?

Mis' on se nainen?

Se kuoli. Pohjan halla mursi,
sen sielun ajan routa tursi.
Sen hautamerkkinä vaan kukat kalpeat,
nää liikkuu
ja tuonen poikain polvilla
ne kiikkuu.

Ei pyrkimystä päivään,
mutta yöhön,
ei harrastusta työhön.

Ei innostusta eespäin,
ei etsimystä,
mutta himot, nautinto ja alhas.

Sen alttarilla uhraa,
viirusilmin hän kuolon tanssiansa tanssii.

Sen alttarilla uhraa:
uhraa onnen kansan,
teoin repii rikki äidin sydämen,
ja äidin silmään kyynel kosket nostaa.

Silmissä syksyn kalvas sumu;
kasvoilla kalpeuden kaaret.

Kas siinä pohjan nainen,
tuo keltakukka,
sortumuksen syksykalliolla.

Katso nuorukaista.

Mis' on se nuoruus, elämä ja kevät,
mi nuorukaisen olemukseen liittyv?

Tuon sydän harmaa on jo syntymässään
ja syksyn keltalehdet loistaa poskipäillä.

Se konttaa siipirikkona
ja heikkous sen joka työstä hohtaa.

Tää onko kevättä:
kun syksyn kelta kevään kukkasissa
ja roudan valtaa aurinko ei poista;
kun hallan houreet luonnon aitan täyttää
ja jäiset kahleet kaikkialle lankee?

Tää onko nuoruutta:
kun nuoret väsymystä teoin täällä laulaa,
kun omin jaloin kulkea ei tohdi,
vain märehtii ja konttaa niinkuin rampa,
mi ilman sauvoja ei paikaltansa pääse?

Tää onko nuoruutta:
kun ylöspäin ei katsehet nyt nouse,
ei sydäntä, ei järjen selvää tulta,
ei miestä kanteleen, ei innon,
ei rakkautta, vihaa,
vaan sairas katse,
väsymyksen valju leima
ja tyytymys ja lepo?

Se onko nuoruutta?

Ei.

Katso ryhditöntä orjalaumaa
ja ohdakkeita ajan tanterella.
Katso pohjan kevät takatalvena nyt liikkuu.
Katso nuoruus vanhan väsymystä hourii.

Mis' on se ylväs nuoruus,
mis' on kevät kansa kirkas:
mi kirvehensä iski Suomen saloon,
mi suurin tuntein astui korven taloon?
Mi katse korkealla kulki
ja sieluun suuren kevään sulki;
mi työstä hedelmiä loi
ja suurta päivää maalle unelmoi?

Mis' on se nuoruus,
mi ei jäänyt vainon mereen,
elämän eestä ponnisteli viime vereen?

Sen ajan kahleet kammioihin sulki,
sen päälle aika orjavaipan kutoi,
sen siivet kirkon mahti runnisteli
ja sieluun ajan myrkkykäärme pisti.

Nyt siipirikot räpyttelee maita,
on suussa kapulat,
ja otsat orjuutta jo julistaapi.

Siinä pohjan nuoruus,
kansan kevät, toive —.

— Näin on keltakatsehista kansa
kun se kulkee kyynelpolkuansa.

Suuren syksyn synkkä kelta syli
eessä uhkaavana aukee,
tuonen maille pohjan kansa
syksyn orjana jo raukka raukee.

III.

Kansani kallihin
syksyjen vanki,
kerran on sulava
syömmesi hanki.
Vielä sun kevääsi saapua voipi,
vielä sun huomen laulusi soipi.
Vallasta syksyn
sä vapaaksi saat,
vielä sun päiväs
on kunniakkaat.

Kansani kallihin
syksyjen vanki,
rintaasi nuoruutta,
kevättä hanki.
Tulevi kevät ja riemujen aika,
kun herääpi sielussas elämän taika.
Lapsesi kerran

taas keväänä käy,
ja elosi taivaal
ei pilveä näy.

Kansani kallihin
syksysi voita,
elämän uskoa
hankkia koita.
Pyrkimys *kevääseen*, voittohon johtaa,
taistelo onnen helmistä hohtaa.
Yhteisonnea
työsi kun tähtää,
päivähän päin
sinun kulkevan nähdään.

Kansani kallihin
puhtaita teitä,
onnehen kutsuvi
elämä meitä.
Kukin jos omasta onnesta haastaa,
yhteisen onnen se alas ain raastaa.
Yhteisonnehen
työmme kun ryntää,
onnen vaot
se maahamme kyntää.

Kansani kallihin
puhtaaksi mieli,
puhtaasta syömmestä
kerto'os kieli.
Vanhus, sä elämän oppias näytä,
nainen, sä *naisena* itsesi käytä.
Nuoriso nuoruutta
töihisi saa,
nuoruus se nostaa,
se velvottaa.

Kansani kallihin
kiistasi heitä,
veljesriitojen
arvet jo peitä.
Rohkea nousta ja rohkene *lentää,*
taistelon kautta se onni *vaan entää.*
Pyrkimys selvänä
suurehen, jaloon,
silloin et surkastu
himojen paloon.

Kansani kallihin
onni on työssä,
kun ei sit orjana

kontata yössä.
Kukin kun toimensa itse jo muistaa,
tarvis ei toisia orjiksi suistaa.
Terveeksi aatos
ja taitohon käsi,
olkoon oikeus
käskijäsi.

Kansani kallihin
aika on nousta,
Tuonetar nostaa
jo turmansa jousta.
Meillä on voimaa ja suurta me saamme
ja meidän on luotava onnehen maamme.
Salamaäänin
jo ympäri raikaa:
*heräjä kansa
ja tunteos aikaa.*

Kansani kallihin
kevät on määrä,
sinne kun riennät
niin väistyvi väärä.
Yhteisonnessa onni on sunkin,
pyrkimys siihen nyt olkohon kunkin.

Valkeita teitä
mis' oikeus ohjaa,
jos kuljemme täällä,
on työllämme pohjaa.

Kansani kallihin
syksysi heitä,
aika jo selvästi
kutsuvi meitä.
Elämän kevät, on tarkotus työmme,
siellä on haihtuva syksy ja yömme.
Kuulkosi kutsua
pohjolan kansa,
murtaos kahliva
syksyjen ansa.

Vanha Karjala.

I.

Sit' entis orjuutta muistaa
niin harva vaan,
kun onnensa polkuja luistaa
hän päivän paisteessaan.

Sit' entis orjuutta tietää
niin harva vaan,
sen tuhoista kertoa sietää
kuin murti se uhrejaan.

Se entis orjuus se kaasi
niin monen pois,
sen helmassa Karjala raasi
ilon rinnasta ijäksi pois.

Se entis orjuus ol' varmaan
ohdake ties,

mi särki sydämen armaan
ja kylmeni kodin lies.

Sit' entis orjuutta muistaa
niin harva vaan,
kun onnensa polkuja luistaa
hän päivän paisteessaan.

Sit' entis orjuutta teille
mä kerron nyt,
sen kautta on eloomme meille
surun valkea syttynyt.

Sit' vaarini kertoi illoin
kun laps' olin vaan,
se sieluuni vaipui silloin
ei unhoitu milloinkaan.

II.

Pieni mökki luona korven,
jossa viljaa
halla voitti,
jonne hiljaa
ääni soitti
hovin kuulun käsky torven.

Mökissänsä siinä eli
leski parka,
lapsens' kanssa
aina arka
vuoroillansa
päivät pitkät askarteli.

Äsken kuoli hältä miesi,
lapsi puolen
vuotta täytti,

aina huolen
aika näytti,
puutteen, nälän tarkoin tiesi.

Sisään äkin vihoin äyhkää
vouti herran,
ruoska paukkaa,
jok' ei kerran
sääli raukkaa,
jolle käskyjänsä räyhkää.

„Kuules leski, lepos heitä,
ei sun sovi
lastas laatii,
sua hovi
työhön vaatii,
laiskan virkas heti heitä!"

„Työllä äsken maksoin veron,
nyt ei ruokaa,
lapsi tuossa
nälin huokaa,
oon kuin suossa,
toivon lisätöistä eron.

Suokaa hyvä vouti herran,
olla vapaa,
sortumasta
tällä tapaa
suojaan lasta,
pyydän vaan mä tämän verran."

„Tässä sulle armo paukkaa,
tässä laki
sulle läiskää,
laiskanakin
osaat räiskää
avun huutoasi raukkaa!"

Parkuu äiti, vouti ilkkuu,
hetken aikaa
lyönnit vinkuu,
parku raikaa,
siima sinkuu,
pahoin voudin silmät vilkkuu.

Hiuksiin rääkättyä tarttuu,
hoviin raastaa,
porsas kieltä

hälle haastaa
aina tieltä,
äidin ruumis mustelmihin karttuı

Koppiin tummaan hänet heittää,
potkii kurjaa,
äiti itkee
päivää nurjaa,
riemut kitkee,
toivotonna kasvot peittää.

Koiran penikoita pihaan
tuodaan heti,
vouti naisen
kopist' veti,
kalvakkaisen,
tuoden siihen herran vihaan.

„Imettäös äiti noita“,
herra ilkkuu,
— kauhuissansa
äiti vilkkuu
polkijaansa.
„Käyös työhön, koita, koita!“

Penikoita äidin rintaan
nosti vouti,
rouvansakin
herra nouti
naurusihin,
nauruansa väki nauroi iloisintaan.

Äiti itkee tuskissansa,
pennut puree
äidin rintaa,
kuka suree
orjan hintaa,
viimein uinuu kauhussansa.

Verisenä äiti viedään
poies tästä,
kotihinsa
kärsimästä,
haavoihinsa
— sinne kuolleen hänen tietään.

III.

Sit' vaarini kertoi illoin
kun laps' olin vaan,
hän kyynelekosket silloin
sai vuolaina vuotamaan.

Hän ain' sitä kertoi illoin
sit' entisorjuutta vaan,
sen arvet, saakohan milloin
mä rinnasta poistumaan —?

oomme?

Me oommeko luotuna kerskumaan,
sanaratsuilla ratsastamaan —?

Tuot usein aattelen —
a tuntuu siltä,
kuin sanasankareita oltais vaan.

Me kerskumme kuin „paratiisi“
:ää Suomi oisi
a enkel laulut ympärillä
aina soisi.

„Sivistys“ meillä on niin korkeaa,
ne käymme eellä muiden kansain,
„ensimmäisnä“ —
a kuitenkin vaan loan lika-aallot
ää „sivistys“ on voinut nostattaa.
Ei sivistyksen siementäkään meillä
a tuskin maata, johon kylväs sen.

Jokainen päivä likaista vaan kertoo
ja kauhuntöitä, unta, hekumaa,
yön kylmä rautarengas vielä
puristaa orjanansa pohjolaa.

On meillä „tiedon“ miestä,
seppää „taitavaa“,
ne usein lainahöyhenet on vaan
ja katin kultaa, löytö kunniaa.

On meillä „soittajia“ kanteleen
ja „Suomen laulu“ yli maiden raikaa,
mut orpona on sentään oma kieli,
omilla tantereillaan kulkurina käypi,
kuin mieron lapsi.

Me oomme „katajaista“ kansaa
ja heinäkään ei notkeammin taivu
kuin „katajaiset“ täällä taipui,
kun idän taivas kerran salamoi.
Ken paremp' on, me siitä kiisteltiin
ja sitte väsyksissä — nukuttiin.

Me oomme „pientä“, „köyhää“ kansaa
mut kuitenkin me voimme vuodet

veljesriitoihimme käyttää,
ja pirstoa ja rikki kaiken lyödä,
vaik' joka korsi meil' ois tarvis,
päästäksemme tuuman edes eteenpäin.

Sananko sankareiksi meidät
on luotu vaan,
narreina tyhjyyttämme
kerskumaan —?

Ei, ei sentään,
aik' on meidänkin jo nousta
ja nousta että nousuksi se nähtään!
Pois sanahelkkyily ja itserakas
kersku laulu.

Nyt työhön, totiseen ja suureen,
nyt yöstä päivään,
viel' elää meissä pohjan kirkas henki.

Ei kerskumaan,
vaan teoin laulamaan
on Suomi luotu tänne mailmaan —!

Orjan laulu.

Surun synkän helmasta mun retkeni se lähti,
tumma oli elon taivas, peitossa ol' tähti;
syksyn myrsky raivosi ja kyyneleitä heitti,
syksyn sumu elon laakson helmahansa peitti.

Tunsin ma jo lapsosena puutteen sekä surun,
mulle elon nuoruudesta aika näytti murun;
katkeruuden taimia vain rintaseni nosti,
elon synkkä syksysoitto murheen mulle osti.

Sortui isä onnetonna puuttehien kyliin,
äiti hukkui kyyneleihin epätoivon syliin;
jouduin kurja orvoksi ja osattomaks' täällä,
elon tuskan salamat soi aina pääni päällä.

Toisilla näin onnea, myös riemua ja rauhaa,
sielussani orvon surut alinomaa pauhaa;
toisilla on lämmintä, on vaatteita ja ruokaa,
minä elon tuulosissa palelen ja huokaan.

silla on oma koti, lempi äidin, isän,
lle orvon ikävä tuo kyyneleille lisän;
iet saapi lempeyttä, riemun maljan maistaa,
lle elon hämärästä tuonen tuvat paistaa.

lle elo kyyneltä ja surun summat jakaa,
son toisten kevättä mä kyynelvirran takaa;
menta ei rinta tunne, surua soi tuulet,
ıta raukee poskilleni Tuonettaren huulet.

ille kuuluu järven laulu, sekä metsän marjat,
ille kuuluu luonnon syli, kukkasien sarjat;
ille hongat huminoipi, muille kuuluu suvi,
lle elon tumma tunne, toisille vain huvi.

iden elo eloa on, riemun runsauutta,
lla orvon päivä on ja syksyn suruisuutta;
ta kalpee syksyksi ja tuskan tuli palaa,
a synkän katkeruuden sieluhuni valaa.

ös tahdon tästä nousta elämähän, valoon,
kka muuten menehdyn mä epätoivon paloon;
tkon kurjat kahleheni, muu ei mua auta,
) tässä kuolemaa on, eessä musta hauta.

Nouse huomen korkeana, orjan päivä paista,
luo'os orjan poskipäille hohto huomenmaista;
sytä sieluun kevättä ja murra musta valta,
anna kuulla kevätsävel orvon korkealta.

Huomen katkoo orjan kahleet, kansa kaunis herää
elon mailla onnenkukat luopi kohta terää;
terve valo, vapaus, oi terve huomenhetki,
pyyhi orjan kyyneleet mi nosti tuskan retki.

Isot salamat.

Iskivät isot salamat,
— vavahteli kalvas kansa.

Putosivat valheverhot,
kalpenivat kuvitukset.

Näkyi kalvas kansalauma,
tanteret pahoin poletut,
näkyi korpi halla mieli,
— pistivät polkujen okaat.

Sankarit saloilla kulki,
ennen kansan aatoksissa,
näkyi rampa siellä käyvän,
eksyvän ja erhettyvän.

Soitti ennen kannel kaunis
edistystä pohjan kansan,

kuului tiedoton kohina
syksy yössä uinahtavan.

Kertoi aika aina ennen
viljavista pohjan maista,
näkyi hallan halmemaita
tantereksi tasoitettu.

Uinui kansa uudestansa,
syksyänsä säikähtyen.

Iskevät isot salamat
pohjan mailla vielä kerran,
heräjääpi kalvas kansa.

Itki.

Illan hämärässä äiti
itki elon surujansa:

Koti kylmä, alaston,
niinkuin kesä kukaton,
halla siellä yksin hääräa,
huolilla ei mitään määrää.

Helma on se tuulien,
kehto myrskyn, pakkasen,
nurkista ain' tuuli haastaa,
vilun koura kylmä raastaa.

Kostea on, valoton,
lasten varma turma on,
värjyen ne kuolee, nääntyy,
taikka sairahiksi kääntyy.

Tietoa ei heille saa,
miero heitä opettaa,
pahan tielle taipuu,
astinlaudoiks' vaipuu.

Ankara on elo tää,
heikon tuskaan jähmettää,
raskaan taakan kantaa,
heikommille antaa.

Toivois heidän nousevan,
onneks' kansan rakkahan,
— miksi aika heitä
ajaa tuskan teitä —?

Kellä sydän vielä lie,
työhön, että nousis tie,
joka veisi meidät aikaan,
jossa hyvän soitto raikaa.

Äidin surut, kyyneleet,
äiti paran sydän veet,
eikö jaksa kantaa,
katset tuonen rantaan?

Näyttää heille tummean,
elon orjain mailman,
missä tuska aina soipi,
elon orjat vaikeroipi.

Eikö nekään sytyttää,
sydämeen voi elämää,
joka kutsuis kansan työhön,
ettei hukuttaisi yöhön?

Itkin, itkin kalpenin,
kurjuuteni havaitsin,
kansa alkavi kun nousta,
jännittää se voiton jousta.

Toinen toista auta ei,
toinen toisen orjaks' vei,
syvältä se ääni kaikaa,
joka kertoo uutta aikaa.

Jouluesäveleitä.

Joulu, joulu armas
juhla talvinen,
terve tultuasi
maille surujen.
Ilon mieltä tuomaan,
huojennusta suomaan.

Joulu, valon juhla
kirkas, kotoinen,
aina sua hellii
kansa korpien.
Avosylin vastaan,
ottaa armiastaan.

Joulu, rauhan päivä
juhla sydänten,
tullos, elon surut,
tuskat poistaen.
Sopusoinnun rantaan
voios mielet kantaa.

Joulu, joulu kallis
päivä puhtoinen,
syömmistämme poista
kyynel kukkanen.
Hyvän soitto soimaan,
oikeus saa voimaan.

Joulu, valon juhla
astu pirttihin,
anna orren alle
rauha kallehin.
Poista viha, saasta,
armahasta maasta.

Sovintohon!

Sydämissä riidan routa,
silmissä vihan salamat.

Soinnu sorja sovun soitto,
sydämien huomen koitto,
kielin kirkkahisin kaiju.
Soita kansaan kaunis palo,
nosta veljesmieli jalo,
sydän äänin raiju.

Saata rintaan veljen mieli,
sovun lauluks' Väinön kieli,
kevät päivään Suomi.
Että vaipuis vihan vallat,
unhon yöhön riidat, hallat,
kukkis toivon tuomi.

Suurta loisi pohjan kansa,
onni päilyis poluillansa,

kevät meille saisi.
Veli veljyt täällä oisi,
sisko siskon katseen soisi,
huomen humahtaisi.

Sovun teillä suurta saamme,
sovinto vie onneen maamme,
onnen päivän antaa.
Sovintohon pohjan kansa,
veljesriita kauhuillansa
tuonen maille kantaa.

Soios, soios sovun soitto,
sydämmien huomen koitto,
soinnu, suurna kaiju.
Sytä meihin veljen mieli,
sovun lauluks' Suomen kieli
sydän äänin raiju.

Jumalani.

Mun Jumalain on luonto,
tuo ijäinen.

Sen hellä syli temppeli on mulle,
sen raikas tuoksu uhrisauhuain,
siel' tuuli urkuinani mulle soittaa
ja lintuin lauleluissa ikiäänet puhuu.

Nuo kukkaparvet, enkelit on mulle,
ne puhtauden ylistystä kertoo,
nuo kummut, kunnaat alttarini armaat,
nuo sinilaineet, kaiku kaukaisilta mailta.

Sen syliin luottavana lankeen,
se murheen suistaa, iloni se iloks' saa,
se puhtauden käskyt mulle näyttää,
ja valon maille katseheni nostaa.

Mun Jumalain on luonto
tuo ijäinen,
lankea sen syliin
ihminen —.

Kärsimykselle.

Kiitän sinua elämä
että mun kärsiä annoit,
kiitän, että mun rintaani
kylliksi murhetta kannoit.
Vuodatit kirkkahat kyynelet,
haavotit syömmen ja rinnan,
kiitän, nyt minä ymmärrän
elämän arvon ja hinnan.

Kiitos, että niin mustaksi
tummensit taivahan multa,
kiitos, että sä sytytit
rintaani riehujen tulta.
Että sä petit ja nöyryytit
että niin pirstoiksi piirsit,
niin sinä unelma linnoista
minut elämän keskelle siirsit.

Laps' olen surun ja syksy yön
tulta on sielussa mulla,

oon kylpenyt kyynele virrassa
voi kevätkin kerran tulla.
Tuskan mä tunnen, elämän
missä on murhetta, huolta,
kerran ne tuikkivat mullekin
tähtöset riemujen puolta.

Kun kerran kesä on rinnassa
ja onneni toukoja niitän,
oi kärsimys, silloin mä sinua
niin paljosta, paljosta kiitän.
Sinun kauttasi kulkevi onnen tie
ja se onni on onnista suurin,
joka nousevi omasta rinnasta
ja rintaan kasvavi juurin.

.saren haudalla.

Oi onko hyve, puhtaus
vaan luotu kuolemaan,
ne eikö teoiks' kypsyä,
voi milloinkaan?

Oi onko kaunis, jalous
vaan lehti hentoinen,
mi aina elon halloissa
kellastuu pudoten?

Oi eikö päivän lapsoset
saa täällä vaeltaa,
vaan mi on suurta, ylevää
sen aika musertaa?

Oi onko murhelinna vaan
tää elo armoton,
mit kyynel helmet kaunistaa
min kukka murhe on?

Elämän laulu.

Ihminen syntyy, ihminen kuolee,
pilkun vaan piirtää elämän kirjaan hän.
Riehuvi hetken ja rauhaksi raukee,
etsimyksen erämaissa onnen ovet aukee.

Ihminen elää ja kaunista kukkii,
ihminen sortuu ja soihinsa sotkuu.
Aika ei silmiänsä räpäytä siitä,
mitä kylvit aamuisin, se iltanasi niitä.

Ihminen horjuu, etsii ja löytää,
hetkestä nauttii ja ikuisuutta halaa.
Alhaalla maatuu, ylhäälle entää,
ohitsensa onnen tähdet alinomaa lentää.

Ihminen riehuu, kevähässä herkkyy,
surussansa tummuu ja riemuhunsa sammuu
Takana on unhoitus ja toivon tuike eessä,
mi ei nouse ylhäälle, se nääntyy syvänteessä.

Ihminen syntyy, ihminen kuolee,
tomusta on tullut ja tomuksi hän tummuu.
Hetkesi elä ja edespäin sä astu,
elon syksy satehissa kevähäsi kastuu.

Ihminen syntyy, ihminen kuolee
pilkun vaan piirtää hän elämän kirjaan.
Elä, elä ihmisenä, kaunihina kaadu,
älä elon astinlaudaks' matalalle maadu.

Lapsoselle.

Miks' synnyit lapsonen maailmaan,
mis mustilla orhilla matkataan?
Ohdake tie,
missä tuonelan tuville vie.

Miks' synnyit lapsonen maailmaan,
elon kyynele maljoja maistamaan?
Elämän suo,
missä huolien halloja tuo.

Miks' synnyit lapsonen maailmaan,
mis orjat ne itkevät haavojaan?
Puuttehen yö,
missä kansojen sydäntä syö.

Miks' synnyit lapsonen
maailmaan,
ajan hämärä laaksohon
horjumaan?
Elämän tie,
missä kyynele lähteille vie.

Ilotytön muistikirjaan.

Oi onneton, ken kevään ensi ilon,
sun huuliltasi tunnotonna joi,
oi onneton, ken hallana sun huursi
ja kuolon tanssin kanssas karkeloi.

Mä nään sun kotikummullasi käyvän,
sun poskillasi punakukat on,
kesäinen liekki silmissäsi siintää
on otsas kirkas ja niin tahraton.

Sä avo silmin elämähän katsot,
vain hyvää, kaunista sä siellä näät,
unelma linnat uhkehina nousee
ja toivon liekit syttyy lämmökkäät.

Mä nään kun viettelyksen henki rientää,
mi lemmen verhoin tarkoitukset peittää,
sä avomielin riennät sitä vastaan,
kun verkkonsa se viehättävät heittää.

Mä nään kuin kukka poskiltasi kuolee
ja silmäs valo hämäräksi saa,
mä nään kuin ilos kyyneliksi vaihtuu
ja rintas murtuu, hallaiseksi saa.

Mä nään kuin kyynel lähtehissä kylvet
ja tuskan maljan poljettuna juot,
ja laskeutua polkus päiväisiltä mailta
sä ajan liejukerroksihin suot.

Nyt oot kuin lehti kellervässä puussa,
min mehun aika myrkky huulin joi,
nyt oot sä kolkon syksy yösi vanki,
min sielussa vain musta ääni soi.

Oi onneton, ken kevään ensi ilon
sun huuliltasi tunnotonna joi,
oi onneton, ken hallana sun huursi
ja kuolon tanssin kanssas karkeloi.

Päivän tyttö.

pä sanon.

Mitä mä sanoisin sinusta
kesäpäivän lapsosesta?
Sanonko: silmäs on syttävät,
poskillasi mansikkaiset,
kutreillasi kuuhun kulta,
huulillasi riemun päivä?

Silmät on syttävät sinulla,
niinkuin kesäpäivän taivas;
mansikat on poskillasi,
onnen marjat, kesä marjat.
Kutrisi kuin kultavaippa,
huulillasi onnen hymy,
sunnuntainen suuri päivä.

Sempä sanon mä sinusta,
kesäpäivän lapsosesta:
olet sä onnien apila,
sinikukka päivän tiellä,

olet hento päivän perho,
kulet kukasta kukkahan.

Lensit kerran polvelleni,
siinä istuit ja iloitsit.
Kuulin naurusi iloisan,
suruisaksi itse vaivuin;
katsoin silmies sinehen,
kaihoa sai katseheni.
Maistoin poskes mansikkata,
kalpenevi oma poski;
join sun huulies hymyä,
ikävän mä siitä niitin.

Lensit perho polveltani,
kukalle uudelle kohosit;
minä vaivuin vaaleaksi,
sortui sydän kukkaseni,
minä huolihin humahdin.

Sempä sanon mä sinusta,
kesäpäivän lapsosesta:
olet onnien apila,
sinikukka päivän tiellä,

kukkaisa kevähän perho,
oman itsesi osaksi.

Olet mulle murhe lintu,
surun syttäjä sydämmen;
olet kaataja kesäni,
sunnuntaini suuren viejä,
ikikaihoni antaja.

— Sempä mä sinusta sanon,
sydämmeni sortajasta,
sydän rauhan runtajasta,
kukkamieli tyttösestä.

Musta lempi.

Tunnetko sitä lempeä,
joka syttyy sydämmessä,
siellä palavi salassa,
leimuavi, lieskoavi,
siellä hautansa havaapi?

Tunnetko sitä lempeä,
mi ei ilmoita itseä,
tule ei sanoiksi täällä,
käy ei armahan etehen.
Yksin surevi, ilovi,
yksin orpona elävi,
viimein sortuvi sumuhun.
Sortavi myös kantajansa,
yhdessä sumuhun sulavat?

Se on lempi mustasiipi,
elon hyytäjä hallakas,
se on sortaja tuhantten,

sydänmielten synkkä syksy;
se on kahle, tuonen kahle,
mielen murtaja mahtava.

Siitä kertovi kalpeat,
posket hallan haalentamat,
sen on helmenä kyynele,
aamulauluna huokaus.

Se on lempi murhemieli,
joka omansa ottavi,
tuonen maille matkoavi,
surun synkkähän sylihin.

Tunnen mä sitä lempeä,
sydämmeni raunioilla,
pyrkien surun palosta,
tuonen tummille tuville.

Onnen maa.

Muistan illan elokuun
tyyni oli, lauha,
elon humuun, aaltoiluun
saapui lepo, rauha.
Onnessamme uinuttiin,
vaipuneina haaveisiin.

Lammin pinta levossaan
siinti kaunehinta,
ensi lemmen aaltojaan
nosti mulla rinta.
Sydän hellää kanneltaan,
syttyi hiljaan soittamaan.

Kaikki henki suloaan
myrskyä ei mailla,
näkyi kaikki kauneinaan
surun tulta vailla.
Paloi katse yhtenään,
onni syttyi elämään.

„Sano miss' on onnen maa,
kerro mulle kulta,
missä riemun kukkamaa,
kysyn sitä sulta.
Kerro, sinne kuljetaan,
onnestamme nauttimaan."

„Tahdot tietää onnen maan,
tiedänhän mä varmaan,
rinnassasi löydät vaan,
maasi tämän armaan.
Sinne kukat kukkimaan,
saa'os onnen tuoksuaan.

Luo'os sinne oras vaan,
kevään kultaviljaa,
vaali sitä ainiaan,
hellyydellä, hiljaa.
Routa nostaa hallojaan,
onnen maita murtamaan.

Rinnassasi onnen maa,
siellä kukat kanna,
sieltä sitte maailmaan
kevätmieltä anna.

Vaarat uhkaa yhtenään
luottamusta elämään.

Pyrkimys kun parempaan
toimiamme ohjaa,
löydät riemun kukkamaan,
kun luot sille pohjaa.
Elon maille kuljetaan,
oomme lapset onnen maan."

?

Itketkö minun tähteni,
souteletko surun merta,
kalpenet sä kyynelistä?

On mun polkuni okaiset,
eessä vuorta, eessä merta,
joka polulla pakkanen,
joka tuuli tuiskuaapi.
On minulle aika ankara,
ankarampi kuin monelle,
rikki repii, alas kaataa,
kovin polttavi polosta.
— Itketkö minun tähteni,
souteletko surun merta?
Älä itke impyseni,
kärsin aikani ankaran,
kun on iloni sinussa.
Näkisin sun kyyneleissä,
sortuisin samassa siinä,
herpoaisi hyvän henki,
elon luotto loppuaisi.

Älä itke mun tähteni,
soutele surujen merta;
tulevi kerran se kesämme,
onnen päivä orvoillekin,
jossa onnessa elämme,
kevättämme kertoellen.

Silloinpa sinulle armas,
annan leimuvan lempeni,
soittelen sydämen kieltä,
ilon helmiä herutan,
riemun tietä kuljettelen.
Nytpä kärsin ja kalvenen,
tahto ei teoiksi pääse,
kalpeaksi poski saapi.

Älä itke mun impeni,
soutele surujen merta:
ole iloni elossa,
kesäpäivän pakkasessa.
Sinussa iloni elävi,
kallihinta kajastaapi;
elon tuimissa tuulissa,
ankarissa aaltosissa.

nen lehto.

Lemmen lehto, kulta lehto,
siellä päivän perhot hyörii,
onnen lehto, riemun kehto,
missä ilon immet pyörii.
Kesäisissä karkeloissa,
onniensa unelmoissa.

Lemmen lehto, kulta lehto,
siellä onnen syli aukee,
siellä lempi kaiken ehto,
siellä surun kahle raukee.
Sinne käymme unelmissa,
lemmen kultatoivehissa.

Siellä onnen, iki-rauhan,
lempi meille rintaan antaa,
elämäämme päivän lauhan,
kyynelvirran yli kantaa.
Sieltä ikilemmen juomme,
onnen kultahelmet tuomme.

Lemmen lehto, kulta lehto,
sylihisi meidät sulje,
ollos meille rauhan kehto,
miss' ei myrskyn orhit kulje.
Missä hyvä kukat saapi,
sopusointu soinnahtaapi.

Lemmen lehto, kulta lehto,
miss' on lempi kaiken ehto,
helmahasi mieli halaa,
ota sinne, ota salaa.
Salassa vain onni kestää,
katehet sen muuten estää

mankukka.

Omenapuu se kukkia kantaa
kultani akkunan alla,
omenan kukka, oot sinä tyttö
minun onneni maailmalla.

Omenapuu, se on onnen puu
ja tuuli sen tuoksua kantaa,
älä sinä kukkani suruihin sorru
hyvä sulle onnea antaa.

Omenapuu, se on onnen puu
ja tuuli sen kukkia tallaa,
kellä on kevättä sielussaan
ei sillä oo syksyä, hallaa.

Omenapuu, se on onnen puu
täällä mustalla maailmalla,
omenan kukkana, onnen kukkana
kulje sä auringon alla.

Omenapuu, se on onnen puu
heelmiä kerran kantaa,
omenan kukkana, puhtahan kukk
pääset sä onnesi rantaan.

oden loppuessa.

Mont' oli iloa, mont' oli surua,
onneni oli vaan yksi,
mont' oli syksyä, kuilua, koskea,
sainhan ne vältetyksi.

Mont' oli aamua, mont' oli iltaa,
yks' oli kulkuni tähti,
mont' oli pilveä, mont' oli valoa,
yhdestä kesäni lähti.

Mont' oli kukkaa, mont' oli hallaa,
suojasi onneni mua,
mont' oli kaunista, mont' oli tummaa,
moni tais tummentua.

Mik' oli onneni, tähteni, kysyt,
sanonkohan sen sulle,
sinä olit onneni, sinä olit tähteni,
sinä olit elämä mulle.

Loistaos tähteni, kaunista kiillä
tielleni kultias heitä,
kun tulee syksy ja tummea pä
älä silloin silmiäs peitä

Muistan mä hetkistä onnea,
lyhyttä kuin Lapin kesä,
kaunehintani kaikesta:

Oli tanner kukkarinta,
helma hellivä lehtisen;
siellä uinuimme onnellisna,
lailla riemun lapsosien.

Muistan katseesi kaihosan:
lempeä kuin kesäilta,
poskillasi riemun rusko,
huomen hymy huulillasi.
Aaltoeli kutris meri,
orvon synkässä sylissä.

Muistan sanasi salaisen:
„tulen huomena takaisin,

muistele sinä minua,
aina aattelen sinua —."

— Heräsin aamulla unesta,
kaiho riehui rinnassani.
Uneksi onneni havaitsin,
yöhyn tytön kukkaseksi.

Niinpä on orpojen elämä,
syksymielten vaeltelu:
unessa onnensa näkevi,
havaitsevi huomenensa;
siitä syttyvi surunsa,
uusi onnen kaipuhunsa,
riemunsa iki-ikävä.

— Niin on lempi orvon rinnan,
kuin lumikukkasen kohonta,
aika syksyvi sydämmen,
lakastavi orvon lemmen.

ssa.

I.

Olet kuin kesä minulle,
sydämmeni suuri päivä,
olet aamuni armaus,
iltojeni ilon tuoja.

Olet aamun armas lapsi,
illan kukkanen ihana,
olet kukka kuusikkoni,
mesimarja männikköni,
kesälintu koivikkoni,
pihlajistoni punerrus.
Olet tähti taivahani,
omenainen onnelani.

Kerkkyös keväänä aina
rintaseni riemuseksi;

ollos aamuni armaus,
iltojeni ilon tuoja.
Etten sorru syksylöihin,
keltakujille kalvene.

II.

Onnen perhoni, sydämmeni kevät,
ollos sä mulle aina,
ettei elämän tuisku ja kylmä,
rintani kevättä paina.

Onnen perhoni, sydämmeni kevät,
sellaisna muistan sua,
kulkeos kukkana, kaunisna liiku,
innosta elohon mua.

Onnen perhoni, sydämmeni kevät,
elämän hyvä sua suojaa,
aina mä muistan, aina mä lemmin,
rintani rauhan tuojaa.

Onnen perhoni, sydämmeni kevät,
ollos sä mulle aina,
ettei elämän tuisku ja kylmä
rintani kevättä paina.

Lemminkäisen iltalaulu.

Rientävät päivät ja viikot ne vierii,
tekojen tanterelle unhon sumu kierii;
päivä on kirkas ja yöhyt on musta,
anna ilta lepoa ja anna unhoitusta.

Näin minä riemujen rannikot aavat,
kuulin kuinka kahisivat huolen lehdon haavat;
onnea mä nautin ja kyyneltä kylvin,
anna aika anteeksi jos murtavana mylvin.

Kukkanen aamulla autuasna aukee,
elää päivän onnessa ja ehtoosen raukee;
minä olin surun kukka, päivä meni hukkaan,
tuli ilta viileä ja väsyi aika kukkaan.

Onnessani monen onnen armotonna polin,
perhona mä teitä kuljin perhomieli olin;
rannikoille raukenin ja unhoitusta halaan,
suo'os äiti rauhan syli kotihin kun palaan.

tävät päivät ja viikot ne vierii,
en tanterelle unhon sumu kierii;
ä on kirkas ja yöhyt on musta,
ilta lepoa ja anna unhoitusta.

Kyllin laulu.

Sinikellojen keskellä liikuin
ja tuomien tuoksua join,
koti pihlajan varjossa kiikuin
ja onnesta unelmoin.

Kotilahdella lainehet lauloi
ne kaihoa rintaani toi,
mua tuomen terttuset kauloi
ja kanssani karkeloi.

Oli rinnassa kevääni rauhaa
kevät punersi poskillain,
oli kulkuni tyyntä ja lauhaa
suvitoivoja rinnassain.

Tuli Kaukoni, sankari sorjin
syvät silmänsä säihkyvät näin,
oli vartensa norjista norjin
hän astuili pystyssä päin.

Minä Kaukoni polvilla kiikuin
olin nostettu taivaisiin,
minä onneni orjana liikuin
hukuin Kaukoni suudelmiin.

Niin kaunista sykkäili rinta
ens' lempeni aallot ne soi,
oli lempi mun onneni hinta
ain uutta se onnea toi.

Tuli syksy ja kukkaset haihtuu
elo Kaukoni kauaksi vei,
elon illat ja aamut ne vaihtuu
ei unhoitu Kaukoni ei.

Sinikellojen kanssa mä itkin
ja poskeni kalvaaksi sain,
ilon oraat mä rinnasta kitkin
vilukukkia nostaa se vain.

Ohi kulkevat aamut ja illat
minä Kaukoa vuottelen vain,
on eessäni toivehen sillat
ja kaiho on rinnassain —.

Ystävälle.

Kun elon tuulet murtaa mun
ja laskee maani santaan,
lopettaa rinnan aaltoilun
ja viepi rauhan rantaan.
Yks' toivo sulle, ystävä,
sen olet varmaan täyttävä.

Äl' itke haudan reunalla
mä riemun maille kuljin,
äl' valita ja vaikerra
ilolla silmät suljin.
Sain elossa vain kärsiä,
nyt alkaa onnen elämä.

Iloitse haudan partaalla
mä onnen mailla liikun,
ja riemujeni laineissa
mä ensi kertaa kiikun.
Tää toivo sulle, ystävä,
sen olet varmaan täyttävä.

men pätvä.

Sinikellot iltasella soitti
kukkasissa uinui Kesäkuu,
illan hämy päivän silmän voitti
punervaksi taivas punastuu.

Lensi perho kummun kukkasissa
lemmikki sai perhon suukkosen,
luonto uinui rauhan unelmissa
mykkinä on äänet myrskyjen.

— Kulki immyt ruusut poskillansa
silmissänsä päilyi siniveet,
onnen taimet tunsi rinnassansa
kuuli päivän valko säveleet.

Punersivat omenaiset puussa
tuli elon aika, elokuu,
kaihon varjot kalpeassa kuussa
vainioilla vilja tuuleutuu.

— Kulki immyt kaiho katsehessa
povessansa lemmen äänet soi,
vieri kyynel posken kalvetessa
epätoivon tunteet karkeloi.

Syksyn orhit ravasivat maita
kelta lehdet peitti kylmän maan,
myrskyn ääniä soi raivokkaita
kukat kuoli hallan suudelmaan.

— Kummun alle impynen jo maatui,
kesän kukkasena kuoli hän,
lemmen polton polttamana kaatui
uhriks' pettäväisen elämän.

Kummullansa syksyn tytöt itki
rauhan virttä syksy tuulet soi,
murehtien lehdet kotituomi kitki
rannan raita hellää unelmoi:

Unelmoi hän kaukaisesta maasta
missä impynen nyt astuu onnessaan,
unelmoi hän elämästä onnekkaasta
missä riemu liikkuu valko vaatteissaan

Harjanteilla.

hille.

Lähtehille,
puhtahille,
miss' on kevätvirran juoksu,
missä tuntuu puhdas tuoksu
elon kevään,
sinne kulje.

Lähtehille,
puhtahille,
miss' on päivän kukat armaat,
miss' ei paina pilvet harmaat
ajan syksyn,
sinne käy'ös.

Juo'os sieltä,
ihmismieltä,
rintahasi nuorta voimaa,
saa se sielus äänet soimaan
ihmislaulun,
onnes nostaa.

Kevät valta,
korkealta,
töitäs ohjaamahan astuu,
onnes kyyneleillä kastuu
elos polku,
rauhas löydät.

Kevät telmii
lehdon puissa,
laine helmii
virran suissa.
Aamun rusko
maille raukee,
toivon usko
rintaan aukee.

Öinen valta
väistyy salaa,
pilven alta
päivä palaa.
Aamun valo
riemun antaa,
hyvä, jalo
kukat kantaa.

Sarastaapi
pohjan aamu,

kuolon saapi
turman haamu.
Uusi aika
maihin astuu,
ilo raikaa,
silmä kastuu.

Riennä kansa
aamun luokse,
katko ansa
kiiruin juokse.
Yösi heitä
päivä osta,
sortuneita
auta, nosta.

Nouse miesi
nouse nainen,
valoon tiesi
Suomalainen.
Orjan retki
kuolon suopi,
aamun hetki
onnes luopi.

Valon valta
täällä voittaa,
korkealta
kutsut soittaa.
Sarastukset
kansa havaa,
rintas ukset
auki avaa!

Karjala.

Korpi kolkko Karjalassa,
jossa huuhkain yössä huhuu,
kansa yössä uinumassa,
yöhyn töistä kaikki puhuu.
Kansa synkkä, syksyn kylmä,
kalpeana silmäin palo,
mieli tumma, tahto heikko,
vihan viljaa nosti salo.

Korpi kolkko Karjalassa,
jossa kansa kalvas häärää,
elon teillä tuskissansa
konttaa kurja ilman määrää.
Koti kolkko, toive arka,
poissa usko ylväs, jalo,
lempi sammui, riemu hukkui,
vieras edistys ja valo.

Korpi kolkko Karjalassa,
missä syömmet huokuu hallaa,

orjan tunne rinnassansa
kansa ihmisuskot tallaa.
Roudan tunne, roudan valta,
kansan syömmen kiini kourii,
teon taika vieras, outo,
kansa sanoin suurta hourii.

Korpi kolkko Karjalassa,
missä tuonen laulu kaikaa,
siellä kyynel poluillansa
kansa nukkuin tappaa aikaa.
Syksyn kelta mailla kukkii,
syksyn tulta silmä syttää,
vihan nuolin, vihan mielin,
veli veljyttänsä kyttää.

Korpi kolkko Karjalassa,
toivon silmä kiini sammuu,
soinnussansa sortavassa
surun tummat torvet ammuu.
Tuonen tuvat eessä siintää,
sinne kansan kulku matkaa,
tuonen vaipat maille lankee,
latua jos tätä jatkaa.

Maahan korpi Karjalassa,
käsi käyköön kiini auraan,
kyynel tanner vuorostansa,
peittyköhön ohraan, kauraan.
Toimen valta, toimen taika,
kukkia vaan yksin kantaa,
selvä tahto, eespäin kulku,
yksin onnen päivän antaa.

Maahan korpi Karjalassa,
kansan matka selvään valoon,
sovun kannel sointujansa
soikoon jokahiseen taloon.
Kevät tunne, onnen tunne,
loimutkohon joka rintaan,
Väinön kansa, kannel kansa
ilmi luokoon kaunehintaan.

•

Maahan korpi Karjalassa,
auran kärki maahan syvään,
toivon tunne kauneinansa
kiintyy kylvettyhyn jyvään.
Työ ja taisto elon teillä
onnen maille meitä ohjaa,

tuska, murhe, kyynel, vaiva,
luopi onnellemme pohjaa.

Maahan korpi Karjalassa,
kansa ylös tiedon syliin,
valon orhit valkeinansa
käykööt syrjäisiinkin kyliin.
Tieto, taito, mieli vapaa,
antakoon sen taisto kansaan,
ettei koskaan öin, ei päivin
enään kansa horjuis ansaan.

Kevät kohta Karjalassa
onnellisen kansan varjoo,
suurin kevät voiminensa
kansan sydän suurta tarjoo.
Tao, toimi, hetki kestä,
herätyksen ääntä soita,
sitten riemuin onnen mailla
saat sä työstäs unelmoita.

Kansanopisto.

On ilta myöhä —.

Takassa tuli räiskää,
haastaa vanhus:

„Kerro armas, mit on tarkoitus sen talon,
mis koko viime talven ahersit —?"

Nuor tyttö rukkiansa polkee,
herääpi aatoksistaan:

„Heti kerron.

Se koti on, mis lämmin kodin henki
ylitse kaiken aina vallitsee.
Sen tarkoitus on ihmisiksi,
pohjan lapset nostaa,

mi teoin, sanoin, tarkoituksin
vain siunausta kansallensa tuottaa.
Sen tehtävä on suuri:
jalostaa sydän, käsi kasvattaa,
ihanteet terveiksi ja puhtoisiksi;
sydämmeen suuri hyvän kaipaus.

Se kansaa kasvattaa:
mi maamme sydämmestä
poistaa hallan, roudan karkoittaa.
Sen tarkoitus on *kansaa* luoda:
ei orjaa, mutta ihminen
mi toisienkin teot, tarkoitukset tajuu;
ei korskaa, mutta ihminen
mi ihmisarvon itsessänsä tuntee.
Se kansaa kasvattaa:
mi teoin eespäin kulkee;
kansaa, mit työnsä kiittää
sen tarkoitukset näyttää.
Kansaa, mi kodin lämmittää
ja *yhteisonnen* ylinnä tuntee.

Se uudestansa Väinön kantelon
saa saloillamme soimaan,
ja uuden kansan,

työn ja ihmisyyden valko kansan,
herättää hedelmöimään pohjolassa,
sen kansan,
mi työstä onnen Sammon
ijäti kestävän luo Suomellemme —".

Lopetti tyttö.

„Ymmärrän mä pyrkimykset,
tavat tämän talon,
ne pohjolamme valtiaaksi tahtoo
edistyksen, valon.
Sen töitä onni aina seuratkoon.
ja hyvän käsi sitä johtakoon."

Näin virkkoi vanhus,
kyynel kirkas silmässänsä.

evät virret.

Helähtivät elon virret
syksyisillä mailla,
nouskoon kansa päivähän
mi valoa on vailla.

Komeroissa orjan, kurjan
murtua voi kansa,
siellä soittaa haudan immet
kalma harppuansa.

Kahlehissa ajan tämän
etäälle ei ennä,
valituksen kyynelsoitto
yli yön ei lennä.

Vaikeroiden vaivojansa
alemmas vaan vaipuu,
itse luoton suuri voima
hautahan se taipuu.

Rukoukset, ruumissaarnat
särkyneen on mielen,
pyyntölauseet, ruikutukset,
kaiku orjan kielen.

Ei ne nosta ajan orjaa
alemmaks' ne painaa,
mikä kansa niihin luottaa
kohta se on vainaa.

Elämän on yksi usko
ylevä ja suuri:
oman voiman kalliossa
huomenes on muuri.

Itse katko kahlehesi
silloin vaan se aukee,
vapaaksi kun tahdot tulla
orjan päivät raukee.

Muut on mahdit usvan laista
sinun yksin kestää,
sinun tahtos valhe vallan
valtiuden estää.

Näin ne helkkyy elon virret
syksyisillä mailla,
käskee nousta päivähän
mi onnea on vailla.

Nuorison pirtissä.

(Erästä nuorison taloa vihittäessä).

Läikkyy talven valkolaineet
kalpeana puu ja maa.
talvettaren valko vaippa
pohjan maita varjostaa.

Hukkui kesän hellyys meiltä
kaatui kukka, kuihtui puu,
talven syli kylmä, kolkko
kyyneleisnä avautuu.

Tuntuu sentään kevät tunne
silmä loistaa, tulta saa,
mikä talven syleilyssä
kevät kieltä julistaa?

Ilon oraan mieli nostaa
syttyy onnen loimu nyt,
elon tuska, murhe, vaiva
hetkeksi on häipynyt.

Ajan synkkä kyynel soitto
elon retket, vaikerrus,
hetkeks haipuu, rintoihimme
astuu kevään kirkkaus.

Miksi riemun raitis tuoksu
miksi kevät katse tää,
miksi päivän lasten lailla
käymme kohti elämää?

Miksi, siksi että työstä
heelmä kaunis noussut on,
koti, pirtti, köyhäin pirtti
nyt on valmis, verraton.

Koti, koti köyhän kansan
suoja köyhäin aattehen,
paja sammon soreamman
lämmön liesi ihmisten.

Suoja elon uuden valon
seisoo, niinkuin sorja puu,
kohti taivon sini kantta
kaunihina kohoutuu.

Läikkyy ilon kevätlaine
osa itsestämme tää,
sydän toimiamme valvoi
sydän keskelle tään jää.

Heikot voimat liittyi, karttui
eespäin, vaikka hiljalleen,
pirtti nousi, into kasvoi,
toive syttyi uudelleen.

Luonto tuki ihmiskättä,
voimaa antoi ihanteet,
aina korvissamme kaikui
toivon suuret säveleet.

Koti, tehty sydän työllä
valmihina seisoo nyt,
siksi meille kevään tunne
talvihin on syttynyt.

Ollos pirtti,. päivän pirtti
suoja suuren aattehen,
onnetarten riemuparvet
suokoon onnen paistehen.

Ollos pirtti onnen, toivon,
koti aatteen kaunihin,
ollos kehto sorrettujen
liesi kevään kukkivin.

Soikoon aina orren alla
elon virsi verraton,
soikoon veljessävel täällä,
eespäin, käsky loputon.

Rakkaus on lipussamme
taistelussa liehunut
rakkauden käskystähän
talo tää on kohonnut.

Kutsukaamme pirttihimme
käskijäksi rakkaus,
luokoon pirttiin kevät hengen
olkohon sen valkeus.

Luokoon tunteen toveruuden
että veli veljyt ois,
että sisko aina siskoon
siskon tunteet luottaa vois.

Yhdenvertaisuuutta täällä
joka sävel soittakoon,
ettei veljesvihan routa
kevättä veis kalmistoon.

Olkoon elon suurta voimaa
pirtissämme aina vain,
olkoon katse aina kirkas
pirtin tämän asujain.

Kansa, katso kotiasi
kaunis on se kallehin,
kulje pirttiin kotituntein
tarkoituksin puhtahin.

Kun on sulla rinta kylmä
silmä syttää kyyneleet
tullos silloin tänne veljyt,
lohdun saat sä säveleet.

Lemmi aina kallehintas
uhraa työsi eestä sen,
kiitoksella uusi aika
muistaa sua kaihoten.

Valko pirtti, elon pirtti,
terve, terve tuhansin,
kylvä suuri kevät kylvös,
ilon siemen kyyneliin.

Kylvä, kylvä, kutsu luokses
eloa kurjat, kärsivät,
tuskan lapset, murhe mielet,
jotka syksyyn nääntyvät.

Kutsu heitä, valko siemen
heihin koita istuttaa,
yhteistyöhön, veljestyöhön,
kaikki heikot innostaa.

Kaunihiksi kansa nosta
että hyötyis siitä maa,
että huomen sulon sorja,
kohta pohjan kukittaa.

Kaunis on se aate joka,
astuu tähän asumaan,
muistakaa, et uhrausta
käy se meiltä vaatimaan.

Työhön tässä uhrauksen
kaikki, kaikki annetaan,
kerran, se on sentään varma,
kevät suuri voitetaan.

Ioruus.

Voi näitä kaavoja, kahleita,
voi kun on ahdasta täällä,
ympäri esteitä, aitoja,
sumuja pääni on päällä.
On kuin kulkisi kopissa,
pääse ei tuonne, ei tänne,
voi teitä ihmiset, kurjaa on
tämä kääpiö elämänne.

Oi jos voisin sen musertaa,
pirstoa, paloiksi piirtää,
oi jos laaksojen elämän
harjanteille vois siirtää.
Poistaa ilkeän hämärän
valkeusloimuja nostaa,
voi jos voisipa elämän
tällä apina ajalla ostaa.

Niin kaikki, kaikki mä antaisin
kun elää sais edes kerta,

sais kerran ihmisnä purjehtaa
elon vapaata valtamerta.
Ja vaikka se tiiman kestäisi vaan
ja palkaksi haudan se saisi,
niin olishan kerran ees elänyt
ja tyynenä uinahtaisi.

Niin lentää, lentää mä tahtoisin,
en laaksoissa lapsena maata,
minä tahtoisin etsiä, vallottaa,
en rampana rauveta saata.
Minä tahtoisin lentää ja liehehtää
ja nuoruutta nuorille näyttää,
minä tahtoisin päivähän pyrkiä
ja päivän voimia käyttää.

Yks' työ yli kaiken velvoittaa:
alas *kaavat* ja *kahlehet* murran,
niin teissä on aikani turmio,
saa teistä vaan kansani surra.
Ja kipinä, teidät mi hävittäis,
ilokipinä oisi se varmaan,
se saisi mun kansani suureksi,
tämän kansani kallihin armaan.

En voi, mun voimani heikot lie,
mut' nuoruus kutsuvi sentään,
minä huudan herätys huutoa
mi nuorien syömmehen lentää:
Ylös nuoret, elämän keväiset,
ylös tunteiden toimiva kansa,
alas lyömme me kaavat ja kahlehet nää,
kunnes uinuvat haudassansa.

Me nuoretko mykkinä seisomme
kun kaunis jo kaatuvi meiltä,
ei, tuhat kertaa ei, sitä emme me voi,
emme väistyä päivien teiltä.
Ylös nuoret, elämän keväiset,
mikä vois olla kevättä vastaan,
nyt nuoruus kutsuu ja kuohuttaa
ja suojaapi valkeus lastaan.

Idän kansa.

Nousi kansa idän mailla
vannoo päivän valaa,
katso, katso voiton loimut
katsehissa palaa.

Nousi kansa idän mailla
kaunihina kulkee,
kohta heidät onnen päivä
sylihinsä sulkee.

Nousi kansa idän mailla
voittohonsa rientää,
kohta huomen lauha, suuri,
elon tuskat lientää.

Nousi kansa idän mailla
vapisee jo valta,
katso, kuinka kalpee poski
kansan sortajalta.

Nouse, nouse idän kansa
ajan kevät kansa,
näytä elon syksy yössä
voimas kauneinansa.

Murra ajan routa, saasta
vapauttas puolla,
eestä sen voi ponnistaa
ja voittaa, sekä kuolla.

Nosta kansain kevät rusko
poista huokailukset,
näytä, että taiston kautta
aukee onnen ukset.

Idän kansa, kevät kansa
voita rientos määrä,
nosta valtaan ihmisyys
ja poista alhas, väärä.

Laulukisoissa.

Riehui halla, tuhot tuotti,
oraat kylmi, mielet mursi,
riipi rinnat, toivot tursi.
Pirstaeli Suomen kansan,
paloitteli Väinön väen.

Kahli hyvän, sorti suuren,
valot peitti, yöhyn tuotti,
väkivaltaan vainoon luotti.
Lahjoitteli kruunut orjan,
oikeuden kuoloon syöksi.

Särki kodit, tahri taiteen,
tunki templiin, taltat taitti,
edistyksen esteen laitti.
Epäilystä, tuskaa kylvi,
veljesvihaa kylvö kantoi.

Kahli soiton, sulki laulun,
kantelosta katkoi kielet,

katkeriksi kaasi mielet.
Ulvoi Suomen sortumusta,
häviötä pohjan kansan.

Huono kukki, pahe loisti,
laki murtui, vääryys eli,
omat edut kukkieli.
Katajaisuus pohjan horjui
tummahteli toivon loimu.

Synkän sorron kansa kesti,
kesti tuhot, kesti turmat,
uhkat voitti, mursi surmat.
Luotti päivän sarastukseen,
valkeuden aamuhetkeen.

Nousi aamu, valo riensi,
kevät syttyi, kukat kantoi,
aamu armauttaan antoi.
Kansan katajaisuus kesti,
toivon kukat helmään nousi

alta kahleen, mielen roudan,
vapauteen nouse soitto,
niinkuin kevätpäivän koitto.

Kaikumahan yli maiden,
kunnahien Karjalaisten.

Mykkä mieli helly, sula,
uusi sydänlaulus laula,
katko katkeruuden paula.
Että liittyis veli veljeen,
sulaisi jo sisko siskoon.

Sortui halla, Suomen halla,
kansa juhlii voittoansa,
nostaa ilo kukkiansa.
Kirkkahana Suomen taivo
hymyy voiton kunniaksi.

Paista päivä, tuoksu kukka,
vieri virta, kuki rinta,
pyri kohti korkehinta.
Nyt on päivä, laulun päivä,
soiton sunnuntainen hetki.

l syvältä.

Kuuletko säveltä syvältä,
sydämmissä syntynyttä —?
Kuuletko kumua maasta,
elon virttä elpynyttä,
voiman laulua vakaata —?

Kuuntele säveltä syvältä,
sydämmissä syntynyttä.

Kaikuu laulu kaikkialta,
virsi voiman valtioista:
herättävi, hellyttävi,
sytyttävi, säikyttävi,
onnestavi, vihoittavi,
kohottavi, korkentavi;
on kuin myrsky kuohumieli,
ajan tummalla merellä.

Mit on laulu lakkapäinen,
sävel syttynyt syvällä,

sydämmissä syntynynnä,
kaikuava kaikkialla,
ajan tummilla tuvilla —?

Se on laulu, voiman laulu,
sydänsyttäjä tuhanten,
miljoonien mieronloppu,
surun suistaja sydänten.
Se on kuive kyynelitten,
kuiske kaunis kevätmailta,
ilon antaja ihmisten.

Se on huuto sortuneiden,
verivirsi vaipuneiden,
onnen huuto onnetonten,
avun huuto avutonten.
Se on kiitoslaulu *työlle*,
ylistys sen tekijälle,
— ääni syttyvä syvältä.

Se on kirkas kevät kaiku,
ihmisuskojen sävelmä;
se on kevät syksyn suuren,
ajan tuskien tuhooja.

Se on kansan *sydän laulu*,
veljeyden valta virsi.

Särkevi jos ajan routaa,
kevättä se kohottavi;
pirstovi jos vihan viljaa,
onnen touvot toinnuttavi.
Sammuttavi valhe loimut,
kevät liekit kirkastavi,
kaatavi jos kaavat, saastat,
vapautta voimin soittaa.
Hävittää jos orjan, nöyrän,
ihmisen se ylös nostaa.

Se on tuli, kiiras tuli,
luopi liekkejä ympäri,
siitä nousevi nuorena,
aika kaunis huomenmieli:
tasaisien tointen päivä,
orvon kurjan sunnuntainen.
Valistuksen valta aika,
edistyksen ehyt päivä.

Se on virsi veljeyden
sävel syttävä syvältä.

Kuuntele säveltä syvältä,
sydämmissä syntynyttä;
syttävi se sydäntäsi,
onnestasi onneasi —.
Kuuntele kumua maasta,
elon virttä elpynyttä,
elpyös elohon itse.

Kaikuu se idästä läntehen,
järkyttävi kansat kaiket —.

'yöväen laulu.

On päivä köyhä komeron
niin synkkä, kylmä, iloton,
sen riemut halla harmentaa,
ja kyynel kukat kasvattaa.
Sen hämärään,
vaan näännytään
ja riemujaan,
ei kerrankaan,
käy päivä sinne paistamaan.

Sen onnen luoda tahdomme,
sen yön me päiväks' vaihdamme
ja yksin taiston kautta vaan,
voi kansa nousta onnelaan.
Ei rukous
ja ruikutus,
voi kohottaa
ja onnestaan,
vain taisto orjat vapahtaa.

Nyt taiston torvet soikohon,
tää kansan onnen taisto on,
on määrä meillä aina tää:
kansalle päivää, elämää.
Työ onneks' maan,
me uhrataan,
jo hetki lyö,
kun poistuu yö,
on kunniassa kansa, työ.

Käy työhön veljyet, luottaen,
me käymme tietä sankarten,
jo haipuu kansan kyyneleet,
soi suuret huomen säveleet.
Se suuri on
ja verraton,
kun yli maan,
soi sävel vaan:
on vapaa kansa Suomenmaan.

Miksi riehut, etsit, horjut,
tomuhun sä tummenet,
annat iskun, toisen torjut,
kärsit, uskot, kalpenet?

Siksi riehun, ryskän, mylvin,
että voittais *ihmisyys*,
siksi kevät mieltä kylvin,
että poistuis synkkä syys.

Siksi riehun, voimat annan,
että nousis kansa uus,
siksi taiston tuskat kannan,
et' ois tyyni vastaisuus.

Että kerran mailla näillä,
ihmisyyden virret sois,
että pellot, täkkäpäillä
täyttyneinä huminois.

Kansa vapaa, onnen kansa,
kulkis riemu rinnassaan,
syttyis sydän voimastansa
veljes virttä laulamaan.

G. J. [illegible]

MIKKO UOTISELTA

on ennen ilmestynyt:

ELÄMÄN KANNEL. Runoja. Hinta 1
Työv. San. O. Y. kustannuksella.

MIKKO UOTISELTA

on ennen ilmestynyt:

*ELÄMÄN KANNEL. **Runoja. Hinta***
*Työv. San. O. Y. **kustannuksella.***

